

Hogyan lehetsz díjlovas bíró?

A díjlovas versenyzők, edzők vagy csupán a szakággal szimptaizálók közül többeknek megfordult már a fejében, hogy díjlovas bíróként is kipróbálja magát. Mielőtt azonban ezt a döntést meghozzuk, érdemes tisztában lenni néhány alapvető dologgal a bírói pályát illetően.

Az első és talán legfontosabb gondolat, hogy a bírászkodás szakmai jelentőségével tisztában legyünk. Egy díjlovagló bíró munkája akkor lesz igazán elfogadott, ha megfelelő szaktudással, lovas tudással és gyakorlattal is rendelkezik, tehát folyamatosan képezi magát, aktívan bírászkodik és lovagol vagy lovagolt. Mindez évek munkáját és tanulását jelenti egy bíró számára, amit a munkája, családjá, magánélete mellett hangol össze. A megfelelő bírói aktivitás és szakmai előrelépési szándék nélkül a bíró kevésbé lesz "felkapott", a versenyzők nem feltétlenül fogadják el a bírászkodás során alkotott véleményét, értékelését. Ezért lényeges, hogy aki bíró akar lenni, az jó bíró akarjon lenni - ennek alapfeltétele pedig a megfelelő és folyamatos szakmai tudás.

Másrészt a bírói pályára lépés előtt az embernek érdemes önvizsgálatot tartania. Mint minden szakmában, így itt is vannak bizonyos kompetenciák, amelyek szükségesek ahhoz, hogy bírói munkánkat minél jobb minőségben végezhessük és ebben fejlődhessünk, előre léphessünk. Ezek közül a legfontosabbakat említeném meg:

- Józan ítélőképesség
- Érzelmektől független döntéshozatal
- Gyors döntéshozatal
- Monotonitás-tűrő képesség
- Terhelhetőség
- Körülményekhez való alkalmazkodás képessége
- Türelem
- Jó fogalmazási készség
- Jó kommunikációs készség

Hasznos lehet, ha végiggondoljuk, rendelkezünk-e ezekkel a készségekkel, képességekkel, vagy képesek vagyunk-e fejleszteni ezeket, hiszen a bírói munkához nagy szükségünk lesz rájuk. Ha egy potenciális bírójelölt életében először beül egy tapasztalt bíró mellé munka közben, azonnal megérti, miért is elengedhetetlenül fontosak ezek a tulajdonságok.

A **Díjlovagló Szakbizottság** által **2021-ben frissített Díjlovagló Versenybíró Szabályzat** részletezi azokat a követelményeket, amelyeknek mindenképp meg kell felelni ahhoz, hogy bíróvá válhassunk. Ebben a szabályzatban találhatóak meg az egyes bírói minősítési szintek és az ahhoz tartozó bírálati jogosultságok is, továbbá a bíróképzés és vizsga feltételrendszere.

Az egyes **minősítési szintek** a bírókra vonatkozóan:

“A/L” szintű gyakorló bíró

“A/L” szintű bíró

“M” szintű bíró

“S1” szintű bíró

“S2” szintű bíró

Nemzetközi bíró

+REV bíró

A **bírói pályára kerülés az “A/L” szintű bírói vizsga teljesítésével** történik meg, a bírójelölt ekkor **“A/L” szintű gyakorló bíró**vá válik. Ettől kezdve a Szabályzatban meghatározott feltételek mellett van lehetősége időszakonként egy szinttel magasabb minősítést megszerezni - a piramis csúcsa a nemzetközi bírói szint. A pályára kerüléssel (tehát az első, **“A/L” szintű vizsga teljesítésével**) a jelölt a hivatalos díjlovasgló bírói listára kerül, ahol minden magyar díjlovasgló bíró az aktuális adataival, minősítési szintjével együtt szerepel. Érdemes tudni, hogy a bírói listán maradásnak is feltételei vannak - ez a bírók aktivitását hivatott ösztönözni.

A bíróképzés a minősítési szintek tagolásának megfelelően épül fel, az első lépés tehát a bírójelölt számára, hogy az **“A/L” szintű bírói vizsgát** teljesítse. Ezen kívül az alábbi feltételeknek kell megfelelnie a bírói listára kerüléshez:

- magyar állampolgárság vagy legalább 5 év bejelentett magyarországi állandó lakcím,
- magyar nyelvtudás,
- erkölcsi feddhetetlenség,
- betöltött 25. év,
- érettségi bizonyítvány,
- lovasként legalább 2 alkalommal CDN versenyen elért (akár versenyen kívül) legalább 60%-os eredmény **“L”** szinten.

Az **“A/L” szintű bírói vizsga és képzés felépítése:**

Képzés (csak gyakorlati, az elméleti megszűnt):

1. **Asszisztálás:** az oktató bíró a versenyszámban bírál, a jelölt mellette ülve hallgatja, megfigyeli a bírói munkát, az oktató kérdésére válaszolhat, esetlegesen ő is kérdezhet (a munkát nem zavarva). **“E”, “A” és “L” szinten** összesen legalább 30 lovast kell asszisztálni vegyesen, amit az oktató (asszisztáló bíró) természetesen leigazol egy erre szolgáló nyomtatványon. Ezt a nyomtatványt meg kell őrizni a vizsgáig, mivel a jelölt csak ezzel tudja bizonyítani, hogy az asszisztálást teljesítette.
2. **Technikai gyakorlat:** az oktató bíró az adott versenyszámban nem bírál, a négyszögön kívül tartja a képzést oly módon, hogy a jelöltek számára magyarázza a látottakat, a pontozási szisztémát és kérdezz-felelek módszerrel

vonja be a jelölteket a bíráskodásba. Ebből 2 db "E", 2 db "A" és 2 db "L" szintű versenyszámot kell összegyűjtenie a jelöltnek.

- 3. Árnyékbírászkodás:** az önálló bírászkodás felé tett első lépés. A bírójelölt a négyzögön kívül, egy megadott pozícióhoz (pl."C") közel ülve, saját írnokával együtt elbírálja az adott versenyszám lovasait. A bírálati lapon (protokoll) a pontszámok mellett megjegyzéseket is ír. A versenyszám végén az oktató bíró (aki általában a versenyszám egyik éles bírója is) kiértékeli a bírálati lapokat és összehasonlítja a versenyszámban bírált bírók pontszámaival és sorrendjével. Ebből 2 db "E", 2 db "A" és 2 db "L" szintű versenyszámot kell teljesíteni, a jelölt a bírálati lapok és az oktató által készített összegzés megőrzésével bizonyítja az árnyékbírászkodás teljesítését.

Vizsga:

- 1. Elméleti vizsga** (a szabályzatban meghatározott témakörök szerint)
- 2. Gyakorlati vizsga:** árnyékbírászkodás 1 db "A" és 1 db "L" szintű versenyszámban

Ezen feltételek teljesítéséhez a bírójelöltnek több alkalommal, több versenyen is szükséges részt vennie **bíróképzésen** - az erre alkalmas versenyeket a Szakbizottság jelöli ki és tájékoztatja róla az érintetteket. Amennyiben tehát valaki úgy dönt, hogy szeretne a bírói pályára lépni, mindenképpen érdemes ezt a szándékát a **Díjlovagló Szakbizottság felé írásban** jeleznie - ezáltal megteremtve a folyamatos kapcsolattartás és kommunikáció lehetőségét, a jelölt bevonását a képzésbe.

A **Magyar Díjlovagló Szabályzat** és a **Díjlovagló Versenybíró Szabályzat** aktuális állapotának ismerete alapfeltétel egy bírójelölt számára, ezért javaslom ezeket alaposan átolvasni és a változásokat folyamatosan nyomon követni. A Versenybírói Szabályzat a díjlovagló bírók etikai kódexe is részben, továbbá ebben szerepelnek a bírói munkát övező egyéb körülmények és a díjazás is.

A bíróképzésre mindenképpen **kinyomtatott nyomtatvánnyal** érkezzünk, és az oktató bírók által aláírt lapokat, valamint az árnyékbírászkodás protokolljait és értékelését nagyon **gondosan őrizzük meg a vizsgáig** - ellenkező esetben nem tudjuk igazolni a képzési feltételek teljesülését! Sem a Szakbizottság, sem az adott versenyhelyszínek nem tárolják a bíróképzésen részt vevők adatait, ezekért kizárólag a bírójelölt felelős!

Fontos továbbá a Szakbizottság által kiadott tájékoztatásokra és felhívásokra **időben történő jelentkezés**, mely a képzések gördülékenyebb megszervezését segíti. Az árnyékbírászkodásra és a vizsgára **saját írnokkal** érkezzünk (lehet családtag, barát, vagy egy lovas ismerős), mivel a versenyhelyszínek írnokot a bíróképzésen nem tudnak biztosítani - írnok hiányában pedig az árnyékbírálat és a vizsga sem teljesíthető.

Sikeres vizsga és minden egyéb feltétel teljesülése esetén a jelölt felkerül a bírói listára és "A/L" szintű gyakorló bíróként - miután kiváltotta **licenszét** - megkezdheti bírói tevékenységét. Amennyiben aktívan bírászkodik, lehetősége van bizonyos

időszakonként minősítési szintet váltania, ennek feltételeit a Versenybírói Szabályzat foglalja össze. Minden bírójelölt számára kitartást és sikeres képzést, valamint vizsgát kívánok annak reményében, hogy hamarosan együtt dolgozhatunk a díjlovagló versenyeken!

Borosné Nagy Zsófi
II.szintű díjlovagló bírónő